

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.I.], 1579

VD16 V 541

De Clandestina Desponsatione. Titulus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

tiens. §. quid iuris, vers. sed coram quo, hoc tit.
c. de illis, extr. eod. &, c. 1. ex de frig.

Quis Contradictionis Effectus?

Et rescissio contractus sponsaliorum, & extin-
ctio publicæ honestatis per eadem sponsalia, in-
ductæ, c. à nobis, extr. eod.

DE CLANDESTINA DESPON-
satione.

Titulus III.

Continuatio.

Sponsalia, vel sunt publica, vel clandestina. De
publicis, quæ per verba de præsenti in præsen-
tia quorundam testium, obseruatis debitibus sole-
nibus sunt, superiore titulo dictum est, restat de
clandestinis.

Quid sunt clandestina Sponsalia?

Clandestina sponsalia dicuntur, quæ, non ad-
hibitis testibus, quibus probari possunt, vel non
obseruatis debitibus solennibus, vel non premissa
denunciatione, sunt contracta, glos. in c. cùm inhi-
bitio, extr. eod.

Quot modis dicuntur sponsalia Clandestina?

Tribus modis. Primo: si sponsalia in presentia
testium non sunt contracta, sed clam, & quodam-
modo furtive, c. 2. extr. eod. 2. Si fuerint solen-
nia ad nuptias req̄sita, omissa, putata introductio
in ecclesiam, publicatio, benedictio, &c. c. aliter,
30. quæst. 5. 3. Si contra statutum, vel consuetu-
dinem, vel contra tenorem, c. fin. ext. eod. nuptiæ
sunt contractæ. Ut si statutum esset in loco aliquo
æ quis absque Principis coniensu contrahat,

Eee   sanè

302 ANALYS. IURIS PONTIFICI

sanè clandestina dicentur sponsalia, non requisi-
tio Principe contracta . vel si quis consentum
Principis vel Episcopi licentiam habeat: non ta-
men denunciet ei , cuius controuersiam timeret,
vel qui contradicere possit : ut si quis cum puel-
la, absque consensu parentum, vel aliorum, qui
impedimentum reuelare possunt, contrahat, c.
fin. extr. eod. & ibi glos.

Quæ causa Efficiens?

Consensus contrahentium nuptijs contractio
clam & secretò adhibitus, c. i. 27. quæst. 2.

Quod Subiectum?

Personæ ille, quæ clam sponsalia contrahunt,

Quod Obiectum?

Sunt verba de præsenti: quæ tamen per testes
non possunt probari.

Quæ Forma?

Promissio, per verba de præsenti, siue hec sub
arrhatiōne, vel iuramento firmata sit, siue non
sit, ita tamen, ut tantum contrahentibus ea con-
stet, & aliàs nemini. quæ forma prescribitur spō
salibus, quæ propriè clandestina dicuntur: siqui
dem forma aliorum clandestinorum ex omis-
siōe eius, quod adesse desiderabatur, desumitur,
glos. in c. fin. extr. eod.

Qui Effectus?

1. Quod sponsalia clandestina contra teno-
rem c. fin. extr. eod. contracta, dissoluuntur, &
parochialis sacerdos, vel quilibet etiam regula-
ris, qui tales coniunctiones prohibere contem-
nit, sed eisdem interesse præsumit, per trienium
su-

suspenditur, grauiusq; punitur, si culpe qualitas postulauerit, d.c.fin.extr.eod. Statutum enim in Concilio generali per Innocentium III. est, ut clandestina matrimonia pænitūs inhibeantur, & ne quis sacerdos eis interesse præsumat: ac cū matrimonia fuerint cōtrahenda, in ecclesijs per presbiteros publicè proponātur, cōpetēti termi no p̄finito, vt infra illum, qui voluerit, aut potuerit, legitimū impedimentum opponat; & ipsi presbyteri nihilominus inuestigent, vtrūm aliquid impedimentum obſistat: Et cūm appa- ruerit probabilis coniectura contra copulā con- trahendam, cōtractus interdicatur expressè: do- nec, quid fieri debeat, super eo manifestis conſi- terit documentis. sic loquitur tex. in c. fin. extr. eod. 2. Quod liberi, ex huiusmodi nuptijs clā- destinis & interdictis procreati, fint illegitimi: nec p̄los parentum ignorātia excusare & defen- dere potest. Cūm sic contrahentes, vel non exper- tes scientiæ, vel saltēm affectatores ignorantia, videantur, d.c.fi. §. si qs verò, ext.eo. Licet alioq;, si ignorantes vterq;, vel vnuſ tantūm ignoret in faciem, Ecclesiæ contraxerint ante diuortij sentē- tiam pronunciatam prognati, & legitimi habeā- tur: et in bona paternahēreditarioiure succedār, c.cūm inter, ex: qui filij fint legitimi, c.ex tenore, ex.eo. secus si sciuerint ambo, & in conspectu ec- cleſiæ contraxerint: hoc enim casu parentes sce- leris patrati rei, filios ex tali matrimoniō legiti- mos non procreabunt, d.c.fin. §. si verò, extr, eo. 3. Si sponsalia publica fuerint contracta, & clā- destina, et si clādestina p̄cedant, nec probari pos- fint, tamen publica in foro judiciali p̄ferūtut.

Eee 2

Hostiens.

204 ANALYS. IURIS PONTIFICII

Hostiens. in §. vtrū clandestina, eo. tit. 4. Quod, lite super clandestino matrimonio mota, viro incumbat probatio, c. 1. extr. eod. Nec iuramentum in defectum probationis deferatur. Distingue tamen. Aut queritur de necessario: Et hoc index non potest, etiamsi semiplenè probatum sit, deferre: nisi semiplenæ probationi accesserit aliqua fortis præsumptio; Panor. in c. mulieri, extr. de iureiur. Quia causæ matrimoniales comparantur causis criminalibus, & arduis, in quibus in supplementum, vel defectum probationum, non facile defertur iuramentum necessarium. Aut queritur de iuramento iudiciale & voluntario, quod pars parti in iudicio, vel extra iudicium, defert: & tunc affirmat matrimonium esse contractum, defertur iuramentum & præstitum valet. Quia aduersa pars iurantem causæ vtrō constituit iudicem, præsumitur velle iuranti coniungi. Cùm igitur consensus faciat nuptias, post præstitū iuramentū, vtriusq; consensu constitutum videtur matrimonium. Aut neganti matrimonium contractum defertur iuramentum: & delatio non admittitur. Quia matrimonium temere non est dissoluendum. Et quia sententiæ causarum matrimonialium nunquam transeunt in rem iudicatam, quin competente veritate possint retractari, c. lator, extr. de senten. & re iud. Aduerte tamen, quod si aliqua suspicio vel præsumptio subsit, Actore non probante iuramentum purgationis neganti esse deferedum: sin autē nulla præsumptio apparuerit pro Actore, Reum absoluendum. ita distinguit Abb. in c. 2. extr. de cland. desponsat.

Q^{ua}

Quæ Pugnantia?

Constitutiones Pontificiæ, quæ clandestinas coniunctiones vetant, c. fin. extr. eod. consensus parentum vel eorum, qui contradicere possunt, publica sponsalia. Et omnia solennia ad publica sponsalia requisita.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Quod à principio non valet, non potest trahit tempore riconualescere, c. quod sicut, extr. de elect.

Paria sunt, scire impedimentum, & scire posse, c. fin. extr. eod.

Matrimonia secundo loco publicè contracta præiudicant clandestinis in foro judiciali, c. 2. eod.

Proles ex interdictis clandestinis nuptijs natæ illegitime sunt: nec sub fidium ex parentum ignorantia habent repossum, d. c. fin. extr. eod.

Proles illegitima censentur, si uterque parentum legitimum impedimentum scientes, præter omne interdictum, etiam in conspectu ecclesiæ contrahere præsumunt, d. c. fin. extr. eod.

Post mortem nemo accusari potest, c. admonere, 33. quest 2.

Nemo contra conscientiam suam venire debet, c. fin. extr. de præscrip.

Si quis clām desponsauerit aliquam, & mulier, vel vir negat huiusmodi desponsationem, viro incumbit probatio, c. si quis, extr. eod.

ECC 3 DE